

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

РЕГЛАМЕНТ

ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ НА УЧЕНИЧЕСКАТА ОЛИМПИАДА ПО АСТРОНОМИЯ ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2015-2016 ГОДИНА

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1.1. Целите на олимпиадата по астрономия са:

- да се стимулира астрономическото образование в извънкласни и извънучилищни форми на обучение като кръжоци, школи, клубове и др.;
- да се мотивират учителите за работа с ученици с изяви способности в областта на физиката и астрономията;
- да се мотивират учениците и техните учители за творчески изяви;
- да се стимулират личностната и творческата изява на учениците;
- да се създадат условия за прилагане на изследователски методи в конкретни предметни области.

1.2. В олимпиадата имат право да участват всички ученици от V до XII клас, разпределени в четири възрастови групи: V-VI, VII-VIII, IX-X и XI-XII клас. Всеки ученик се състезава във възрастова група според класа, в който се обучава през настоящата учебна година, независимо от изучаваното учебно съдържание.

Възрастова група V-VI клас включва ученици:

- V клас, които в настоящата учебна година изучават учебно съдържание за V клас;
- VI клас, които в настоящата учебна година изучават учебно съдържание за VI клас.

Възрастова група VII-VIII клас включва ученици:

- VII клас, които в настоящата учебна година изучават учебно съдържание за VII клас;
- VIII клас, които в настоящата учебна година се обучават в VIII клас, независимо от изучаваното учебно съдържание.

Възрастова група IX-X включва ученици:

- IX клас, които в настоящата учебна година се обучават в IX клас, независимо от изучаваното учебно съдържание (за VIII или IX клас по физика и астрономия);
- X клас, които в настоящата учебна година се обучават в X клас, независимо от изучаваното учебно съдържание (за IX или X клас по физика и астрономия).

Възрастова група XI-XII клас включва ученици:

- XI клас, които в настоящата учебна година се обучават в XI клас, независимо от изучаваното учебно съдържание (за X или XI клас по физика и астрономия);
- XII клас, които в настоящата учебна година се обучават в XII клас, независимо от изучаваното учебно съдържание (за XI или XII клас по физика и астрономия).

1.3. Ученик, който отговаря на критериите за участие във възрастова група IX-X клас, при желание и преценка на възможностите си има право да се яви на олимпиадата като участник във възрастова група XI-XII клас. Това се осъществява само след подаване на декларация, подписана от родител с изрично заявено съгласие за участие на ученика в по-висока възрастова група, до експерта по природни науки и екология в РИО пет работни дни преди публикуване на темите за общинския кръг. Участието в по-висока възрастова група XI-XII клас започва от общинския кръг на олимпиадата и продължава във всички следващи кръгове.

1.4. Олимпиадата по астрономия се организира и провежда в три кръга:

общински, областен и национален. Не се разрешава промяна на възрастовата група при участието на ученик в различните кръгове на олимпиадата през учебната година.

1.5. Учебното съдържание, върху което се определят темите за *трите кръга* на олимпиадата по астрономия, е, както следва:

- за учениците от V-VIII клас – от задължителната подготовка по предметите човекът и природата, география и икономика и физика и астрономия и от подготовката в извънкласни и извънучилищни форми на обучение;
- за учениците от IX-XII клас – от задължителната и профилираната подготовка по физика и астрономия и подготовката в извънкласни и извънучилищни форми на обучение.

1.6. Провежда се по график, определен от МОН в Заповед № РД 09-1418/02.10.2015 г.

1.7. Организацията и провеждането на олимпиадата се осъществяват от експерта по физика и астрономия в МОН, от експертите по природни науки и екология в РИО, от директорите на училищата, от директорите на народните астрономически обсерватории и планетариуми, от училищните, областните и националната комисии.

1.8. Състав на Националната комисия:

В Националната комисия участват представители на академичната общност – преподаватели, докторанти и студенти от български и чуждестранни университети, както и от институтите на БАН, учители по физика и астрономия и специалисти от народните астрономически обсерватории и планетариуми.

Министърът на образованието и науката определя със заповед за всяка учебна година състава на Националната комисия за олимпиадата.

1.9. Задължения на Националната комисия:

- изготвя регламента за организиране и провеждане на олимпиадата;
- подготвя програмата за олимпиадата. Програмите се публикуват на сайта на РИО и на сайта на олимпиадата по астрономия;
- определя темите и критериите за оценяване за всички кръгове в съответствие с регламента на олимпиадата и програмата на олимпиадата, като се стреми 50% от участниците да получат 50% от точките;
- проверява неразсекретените писмени работи и извършва оценяване на знанията и уменията на учениците, участвали в *областния кръг* за възрастови групи VII-VIII, IX-X и XI-XII клас и в *националния кръг*;
- изготвя и представя в МОН за утвърждаване следните протоколи:
 - на всички явили се ученици и техните резултати от *областния кръг* за възрастови групи VII-VIII, IX-X и XI-XII клас, както и протокол с допуснатите ученици за *национален кръг* не по-късно от 10 дни преди *националния кръг*;
 - с окончателното класиране на учениците, участвали в *националния кръг*, протокол с имената на учениците и техните резултати от разширения национален отбор и протокол с имената и резултатите на учениците, които са придобили статут на лауреати от *националната олимпиада*;
- определя разширения национален отбор и състава на националния отбор за участие в Международната олимпиада по астрономия;
- представя в МОН доклад за резултатите и класирането на националния отбор от Международната олимпиада по астрономия.

Координацията на дейностите на Националната комисия се осъществява от експерта по физика и астрономия в МОН.

II. ОБЩИНСКИ КРЪГ НА ОЛИМПИДАТА ПО АСТРОНОМИЯ

2.1. *Общинският кръг* е достъпен за всички ученици от V до XII клас.

2.2. *Общинският кръг* на олимпиадата по астрономия е задочен и включва самостоятелно решаване на задачи в извънучилищна среда, като учениците имат възможност да използват

различни източници на информация – интернет, библиотеки и др., в продължение на не по-малко от 30 календарни дни.

2.3. **Учениците се състезават в 4 възрастови групи:** V-VI, VII-VIII, IX-X и XI-XII клас.

2.4. **Темите и критериите за оценяване** се изготвят от Националната комисия. Броят на задачите за всички възрастови групи е 6, като максималният брой точки е 60.

2.5. Темите се публикуват на сайта на МОН, на сайтовете на РИО в страната, както и на интернет страницата на олимпиадата не по-късно от **1 декември 2015 г.**

2.6. Срокът за предаване на писмените работи на учениците е **15.01.2016 г. включително.**

2.7. **Директорите** на училищата и директорите на народните астрономически обсерватории и планетариуми назначават училищна комисия за организиране и провеждане на общинския кръг на олимпиадата.

2.8. **Училищните комисии** имат следните задължения:

2.8.1. Размножават темите за общинския кръг и ги предоставят на всички желаещи ученици.

2.8.2. Приемат писмените работи на учениците до **15.01.2016 г. включително.**

2.8.3. Получават критериите за оценяване на писмените работи от експерта по природни науки и екология от РИО на **18.01.2016 г.**

2.8.4. Оценяват писмените работи на учениците. Всяка писмена работа се оценява от двама проверители независимо и окончателната оценка е средноаритметично от оценките на двамата проверители. Проверителите могат да бъдат учители по *физика и астрономия*, учители, които преподават предмета *човекът и природата (за възрастова група V-VI)* и *учители и специалисти от НАОП и НАО.*

2.8.5. **В срок до 7 работни дни** изготвят:

а) протокол за явилите се ученици и техните резултати;

б) протокол за класираните за *областния кръг* ученици и техните резултати.

2.8.6. **Протоколите** по т. 2.8.5 се заверяват с подпис и печат от директора на училището или директора на народните астрономически обсерватории и планетариуми и в **двудневен срок** ги изпраща на началника на РИО заедно с писмените работи на учениците, класирани за областен кръг от протокола по т. 2.8.5. б.

2.8.7. Писмените работи на класираните ученици се съхраняват от експерта по природни науки и екология в РИО или от експерт, определен от началника на РИО.

2.8.8. За участие в областния кръг на олимпиадата се класират учениците, които са получили на *общинския кръг* не по-малко от 50% от максималния брой точки.

2.8.9. **Контролът** по провеждането на *общинския кръг* се осъществява от експертите по природни науки и екология в РИО или от експерт, определен от началника на РИО.

III. ОБЛАСТЕН КРЪГ НА ОЛИМПИАДАТА ПО АСТРОНОМИЯ

3.1. *Областният кръг* на олимпиадата по астрономия се провежда на **26.02.2016 г. от 14 часа.**

3.2. **Времетраенето** на *областния кръг* на олимпиадата по астрономия е 4 астрономически часа.

3.3. **Учениците се състезават в 4 възрастови групи:** V-VI, VII-VIII, IX-X и XI-XII клас. За учениците от V-VI клас *областният кръг* е последен.

3.4. **Темите и критериите за оценяване** се изготвят от Националната комисия и трябва да бъдат предадени на експерта по физика и астрономия в МОН не по-късно от 10 работни дни преди началото на *областния кръг*. Броят на задачите за всички възрастови групи е 4, като максималният брой точки е 60.

3.5. **Писмените работи** на учениците **са анонимни** за възрастови групи – VII-VIII, IX-X и XI-XII клас, а за възрастова група V-VI клас – **не са анонимни.**

3.6. **Началникът на РИО** назначава със заповед областна комисия за организиране и провеждане на олимпиадата по астрономия. Председател на комисията е експертът по природни науки от РИО или експерт, определен от началника на РИО, а членове: директорът на училището домакин или директорът на народната астрономическа обсерватория и планетариум и квестори. Квесторите не са учители от КОО „ПНЕ” и учители от КОО „ОНГО”.

3.7. Областните комисии:

3.7.1. Проверяват и оценяват писмените работи на учениците от възрастова група V-VI. Всяка писмена работа се оценява от двама проверители независимо и окончателната оценка е средноаритметично от оценките на двамата проверители. Проверителите могат да бъдат само учители със специалност физика и учители и специалисти от НАОП и НАО.

3.7.2. Изготвят в срок до 7 работни дни от състезателния ден:

а) протоколи за явилите се ученици и техните резултати за възрастова група V-VI клас и председателят ги изпраща в електронен вид на експерта по физика и астрономия в МОН;

б) справка (по образец от МОН на електронен носител) за броя на оценителите и за броя работи, проверени и оценени от всеки член на областната комисия, която се изпраща на хартиен носител и по електронен път на експерта по физика и астрономия в МОН.

3.7.3. Председателят на областната комисия изпраща писмените работи на учениците и малките пликчета с имената им от възрастови групи VII-VIII, IX-X и XI-XII клас на експерта по физика и астрономия в МОН **до два работни дни** след датата на провеждане на областния кръг, както и списъци в електронен вид (по образец от МОН в Excel формат) с имената, училището, населеното място, областта и класа на учениците, участвали в областния кръг.

3.8. **Националната комисия** систематизира резултатите на явилите се ученици от възрастова група V-VI клас и определя учениците с най-високи постижения, съставляващи около 20% от общия брой участници. Тези ученици получават поощрителни грамоти, изготвени от РИО и Националната комисия.

3.9. **Проверката на писмените работи** от *областния кръг* за възрастови групи VII-VIII, IX-X и XI-XII клас се осъществява от Националната комисия.

3.10. Оценяване:

- всяка писмена работа се оценява от двама проверители – членове на Националната комисия, независимо и окончателната оценка е средноаритметично от оценките на двамата проверители.

3.11. Националната комисия:

3.11.1. оценява неразсекретените писмени работи;

3.11.2. разсекретява и изготвя протокол № 1, на който поименно са отбелязани резултатите в низходящ ред на всички писмени работи;

3.11.3. класира учениците за участие в националния кръг и в срок не по-късно от **10 работни дни** преди датата на *националния кръг* представя в МОН **окончателен протокол** № 2 с имената на класираните за *националния кръг* ученици и техните резултати, както и протокол № 1.

3.12. Решението на Националната комисия по отношение на допуснатите ученици до национален кръг е окончателно и не подлежи на обжалване и промяна.

3.13. **За участие** в *националния кръг* се допускат до 100 (сто) ученици в следните възрастови граници: за VII-VIII – от 30 до 50 ученици, за IX-X клас – от 25 до 40 ученици, а за XI-XII – от 15 до 30 ученици.

IV. НАЦИОНАЛЕН КРЪГ НА ОЛИМПИАДАТА ПО АСТРОНОМИЯ

4.1. *Националният кръг* на олимпиадата по астрономия се провежда на **07.05. и 08.05.2016 г. в гр. Кюстендил от 8 часа.**

4.2. *Националният кръг* се провежда в рамките на 2 последователни дни. Първият етап се състои от 3 теоретични задачи, а вторият – от 2 практически задачи. Максималният брой точки в първия етап е 45 точки, а във втория етап – 25 точки.

4.3. **Учениците се състезават в 3 възрастови групи:** VII-VIII, IX-X и XI-XII клас.

4.4. Членове на Националната комисия изготвят темите и критериите за оценяване за *националния кръг*. Темите и критериите за оценяване трябва да бъдат готови 10 работни дни преди началото на *националния кръг* на олимпиадата.

4.5. **Времетраенето** на *националния кръг* на олимпиадата по астрономия е:

- теоретичен – 4 астрономически часа;
- практически – до 3 астрономически часа.

4.6. **Писмените работи** на учениците са **анонимни** за трите възрастови групи.

4.7. **Оценяването** се извършва от Националната комисия, която определя и оповестява критериите за проверка и оценка на работите.

4.8. **Всяка писмена работа** се оценява от двама проверители – членове на Националната комисия, независимо и оценката е средноаритметично от оценките на двамата проверители. Оценката на Националната комисия е окончателна и не подлежи на обжалване и промяна.

4.9. На базата на получените резултати Националната комисия провежда класирането, като определя класираните се на първо, второ и трето място трима участници във всяка възрастова група, които получават медали и грамоти.

4.10. Разкриването на анонимността се извършва в края на втория етап в присъствието на ръководителите на учениците.

4.11. В крайното класиране на *националния кръг* участват ученици, които са се явили и на двата етапа – теоретичен и практически, и са получили съответен брой точки и в двата етапа.

4.12. **Правила за определяне на оценка отличен** на *националния кръг*.

Националната комисия по астрономия определя оценка:

а) отличен (6) на ученика, класиран на първо място на *националния кръг* на олимпиадата, и на учениците, получили над 90% (включително) от средния брой точки на първите трима;

б) отличен (5,75) на учениците, получили от 85% (включително) до 89% (включително) от средния брой точки на първите трима;

в) отличен (5,50) на учениците, получили от 75% (включително) до 84% (включително) от средния брой точки на първите трима.

4.13. **Националната комисия** изготвя протоколи за учениците, получили оценка отличен (6), които ще бъдат удостоени със **званието „лауреат“** на Националната олимпиада.

4.14. На учениците от възрастова група XI-XII клас, получили оценка отличен (6) от *националния кръг* на олимпиадата и завършващи средно образование през настоящата учебна година, МОН издава документ, удостоверяващ статута им на лауреати на националната олимпиада съгласно §2 от Наредбата за държавните изисквания за приемане на студенти във висшите училища на Република България и Наредба № 4/16.04.2003 г. за документите за системата на народната просвета, чл. 77, ал. 1, т. 2 и чл. 79.

4.15. На учениците от възрастова група XI-XII клас, получили оценка отличен (от 5,50 до 6) от *националния кръг* на олимпиадата и завършващи средно образование през настоящата учебна година, МОН издава служебна бележка, която да послужи за приемането им във висши училища при решение на съответното висше училище.

4.16. Учениците от всички възрастови групи, класирани на първо, второ и трето място в *националния кръг* получават грамота от МОН.

4.17. **Координирането** на всички дейности по провеждането на *националния кръг* се осъществява от експерта по физика и астрономия в МОН.

V. ПОДГОТОВКА, ОРГАНИЗИРАНЕ И УЧАСТИЕ В МЕЖДУНАРОДНАТА ОЛИМПИАДА ПО АСТРОНОМИЯ

5.1. Разширеният национален отбор, който ще се подготвя за участие в Международната олимпиада, се определя от Националната комисия по астрономия и включва класираните на първите 9 места от *националния кръг* на олимпиадата по астрономия за всяка от възрастовите групи, които отговарят на възрастовите ограничения за участие в Международната олимпиада по астрономия.

5.2. Подборният кръг се организира и провежда от работна група, излъчена от Националната комисия по време на провеждане на *националния кръг*.

5.3. Подготовката на разширения национален отбор за участие в Международната олимпиада по астрономия се извършва от определената работна група.

5.4. Броят на участниците в националния отбор се определя от правилата на Международната олимпиада по астрономия. В отбора, който се състои от 5 ученици, допълнително участват и ученици, които на Международната олимпиада от предходната година са получили златен или сребърен медал.

Забележка. В националния отбор могат да бъдат включени единствено ученици, които са участвали във всички кръгове на олимпиадата по астрономия – общински, областен и национален.

5.5. Окончателният състав на националния отбор се определя от Националната комисия, като се има предвид представянето на участниците в контролните работи по време на подготовката на разширения отбор и резултатите от *националния кръг* на олимпиадата по астрономия.

5.6. Националният отбор участва в Международната олимпиада след получена покана от страната домакин и при условията на регламента на Международната олимпиада.

5.7. Ръководители на състава на националния отбор могат да бъдат председателят и членовете на Националната комисия, преподаватели и научни работници, участвали в подготовката на отбора. Наблюдатели могат да бъдат представители на Министерство на образованието и науката, председателят и членове на Националната комисия, преподаватели и научни работници.

5.8. Националният отбор участва в МОА при осигурено финансиране от МОН в съответствие със Заповед № РД 09-1418/02.10.2015 г. и от спонсори.

VI. ПОДГОТОВКА, ОРГАНИЗИРАНЕ И УЧАСТИЕ В МЕЖДУНАРОДНАТА ОЛИМПИАДА ПО АСТРОФИЗИКА

6.1. В националния отбор за участие в Международната олимпиада по астрофизика се включват учениците, класирани на първите пет места на националния кръг на олимпиадата само от възрастова група XI-XII клас.

6.2. Ръководители на състава на националния отбор могат да бъдат председателят и членовете на Националната комисия, преподаватели и научни работници, участвали в подготовката на отбора.

6.3. Националният отбор участва в Международната олимпиада по астрофизика при осигурено финансиране от спонсори.

По време на олимпиадата учениците могат да ползват калкулатори.

При участието си във всички кръгове на олимпиадата учениците трябва да носят чертожни инструменти (триъгълник, пергел, транспортир).